

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

H.Čemerlića 2, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 70 35 73, Fax: 70 35 65 - www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

IZVJEŠĆE

O FINACIJSKOJ REVIZIJI GRANIČNE POLICIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2013. GODINU

Broj: 01/02/03-04-16-1-453/14

Sarajevo, lipanj 2014. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sustav internih kontrola	6
4.	Proračun	7
5.	Planiranje i izvješćivanje o radu	8
6.	Pregled rashoda proračuna	9
6.1	Tekući izdaci	9
6.2	Kapitalni izdaci	13
7.	Bilanca stanja	14
8.	Javne nabave	16
9.	Prihodi	18
10.	Ostalo	18
11.	Korespondencija	20
III	PRIVITAK	21
	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	21
	Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu	
	Bilanca stanja na 31.12.2013. godine	
	Izjava o odgovornostima rukovodstva	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (bilanca stanja, pregleda prihoda, primitaka i financiranja, pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebnih podataka o plaćama i broju uposlenih, pregleda dinamike upošljavanja, pregleda stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregleda kapitalnih ulaganja i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio) u **Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Granična policija) za godinu koja se završava 31. prosinca 2013. godine.

Pored finansijskih izvješća, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Granične policije sa odgovarajućim zakonima i propisima koji imaju utjecaja na finansijska izvješća za 2013. godinu.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Granične policije je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću fiskalnu godinu, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Granične policije je odgovorno za poslovanje sukladno odgovarajućim zakonima i propisima i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih proračunom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i primjenljivim Okvirom Međunarodnih standarda vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizionih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima usljed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usuglašene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom i propisom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima i propisima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizionni dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća Granične policije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza, prihoda i rashoda na 31.12.2013. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Granične policije u tijeku 2013. godine bile su u svim značajnim aspektima usuglašene sa odgovarajućim zakonima i propisima.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na:

- točku 8. izvješća koja opisuje nedovoljno efikasan sustav javnih nabavi koji može imati utjecaja na zakonitost postupka nabavi;
- točku 10. izvješća koja opisuje potencijalne obveze koje mogu uzrokovati isplate iz proračuna BiH.

Sarajevo, 19.06.2014. godine

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego

**ZAMJENIK
GENERALNOG
REVIZORA**

Dževad Nekić

**ZAMJENICA
GENERALNOG
REVIZORA**

Božana Trninić

II IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. Uvod

Granična policija je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH sa operativnom samostalnošću, osnovana radi obavljanja poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice Bosne i Hercegovine i drugih poslova propisanih Zakonom o Graničnoj policiji BiH¹. Ovim Zakonom propisana je nadležnost, ustroj i upravljanje Graničnom policijom. Granična policija je nadležna za provođenje odredbi Zakona o nadzoru i kontroli prelaska državne granice i Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, te za sprečavanje, otkrivanje i istraživanje kaznenih djela koja su usmjerena protiv državne granice ili su u svezi s njenim prelaskom. Pored toga, Granična policija je nadležna za poduzimanje mjera zaštite civilnog vazdušnog prometa i sigurnosti prostorija međunarodnih vazdušnih luka u BiH. U svom radu Granična policija surađuje sa drugim policijskim i sigurnosnim agencijama i organima u BiH i graničnim i sigurnosnim organima u inozemstvu, u cilju efikasnijeg provođenja poslova iz svoje nadležnosti.

Granična policija je uspostavila šest regionalnih terenskih ureda u okviru kojih djeluje 26 lokalnih organizacijskih jedinica. Sjedište Granične policije je u Sarajevu.

Odgovorne osobe Granične policije su ravnatelj i zamjenik ravnatelja koje je Vijeće ministara BiH imenovalo 9. ožujka 2010. godine na mandat od četiri godine. Ravnatelj je za svoj rad odgovoran ministru sigurnosti i Vijeću ministara BiH. Nakon isteka mandata, Vijeće ministara BiH je 16.04.2014. godine imenovalo novog ravnatelja i zamjenika ravnatelja na mandat od četiri godine.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je reviziju Granične policije za 2012. godinu i izrazio pozitivno mišljenje sa skretanjem pozornosti na nedovoljno efikasan sistem javnih nabavi. U Izvješću o reviziji za 2012. godinu dane su preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unaprjeđenju poslovanja i otklanjanju nedostataka u daljnjem poslovanju. Granična policija je dostavila odgovor o poduzetim aktivnostima na prevazilaženju slabosti i nepravilnosti koje su identificirane u izvješću o reviziji. Uvidom u preduzete aktivnosti te osvrtnom na realizaciju danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

- **Realizirane preporuke:**

Sustav kontrole i praćenja naplate evidentiranih prihoda od prekršajnih kazni je uspostavljen od 01.01.2014. godine. Uspostavljen je odgovarajući sustav nadzora i kontrole nad sredstvima unutarnje i vanjske reprezentacije. Osigurano je prilaganje kompletne dokumentacije uz putne naloge kojom se dokumentuje početak i završetak službenog putovanja kako bi se izvršio ispravan obračun troškova konkretnog puta. Dopunjena je Odluka o pravu na korištenje mobilnih telefona na način da ista propisuje slučajeve neopravdanog prekoračenja mjesečnih limita potrošnje mobilnih telefona. Nakon kompletiranja zvaničnih dokumenata o otuđenju vozila i ugrađene opreme u vozilo donesene su odgovarajuće odluke i provedena knjiženja u poslovnim knjigama. Takođe, uveden je sistem evidentiranja vrijednosti zaliha materijala i sitnog inventara u poslovnim knjigama.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 50/04, 27/07 и 59/09

- **Preporuke čija je realizacija u tijeku:**

Podzakonski akt kojim bi bila regulirana visina posebnog dodatka na osnovnu plaću za policijske službenike sukladno članku 19. Stavak 4. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH još uvijek nije donesen. Granična policija je uputila dopis Ministarstvu financija i trezora BiH kako bi se poduzele aktivnosti na donošenju navedenog podzakonskog akta. U prethodnoj reviziji je sugerirano Graničnoj policiji aktivniji pristup rješavanju problema suspendovanih osoba kao i obraćanje pravosudnim institucijama, posebno za osobe protiv kojih se vodi postupak već nekoliko godina. Granična policija je uputila dopis Tužiteljstvu BiH radi bržeg rješavanja statusa suspendiranih osoba. Pokrenute su aktivnosti za refundaciju naknada za bolovanje tako što se Granična policija obratila dopisom Pravobraniteljstvu BiH za pokretanje parničnog postupka protiv Fonda Zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Upućen je dopis Ministarstvu financija i trezora BiH za rješavanje evidentiranih obveza za doprinose na plaće koje su kao početno stanje evidentirane još 2002. godine i čiji razlozi evidentiranja na poziciji obveza do danas nisu utvrđeni.

- **Nerealizirane preporuke:**

Nije osigurana dosljedna primjena odluke o potrošnji fiksnih telefona u smislu pravdanja prekoračenja iznad dozvoljenog limita. Nisu preispitana prava neograničenog korištenja dijela službenih vozila, kao i slučajevi zaduživanja jedne osobe sa dva vozila. Mjesečna izvješća o potrošnji goriva i predenoj kilometraži urađena su tek u siječnju 2014. godine i prošireni su podacima o troškovima održavanja. Međutim, isti nisu bili predmet razmatranja radi poduzimanja odgovarajućih akcija u cilju kvalitetnog i racionalnog upravljanja voznim parkom. Za blokirana sredstva kod Hercegovačke banke nisu osigurani dokazi (izvodi banke) koji dokazuju ova potraživanja u slučaju refundacije (povrata) ovih sredstava.

3. Sustav internih kontrola

Granična policija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i pravilima. Kontrolno okruženje predstavlja osnovicu sustava internih kontrola i podrazumijeva rukovođenje i stil upravljanja, organizacijsku strukturu i kompetentnosti i politike ljudskih resursa.

Ranije donesenim internim aktima i izmjenama u 2013. godini uređena su pitanja potrošnje mobilnih telefona, korištenja službenih vozila i reprezentacije, i uspostavljene su evidencije o potrošnji.

Jedan od elemenata efikasnog sustava internih kontrola je formiranje funkcionalno nezavisne interne revizije. Sukladno Odluci o kriterijima za uspostavu Jedinica interne revizije u institucijama BiH², Granična policija ispunjava kriterije za uspostavu jedinice za internu reviziju. Granična policija još uvijek nema uspostavljenu funkciju interne revizije, a procedura izbora jednog šefa interne revizije Granične policije i jednog internog revizora je u tijeku.

² Službeni glasnik BiH, broj 49/12

- **Rukovođenje, organizacija i ljudski resursi**

Graničnom policijom rukovodi direktor koji rukovodi i usmjerava obavljanje poslova Granične policije i koji ima zamjenika i pomoćnika za organizaciju i operacije koji za svoj rad odgovaraju direktoru. Dužnosti i odgovornosti ostalih rukovodećih službenika osnovnih organizacionih jedinica detaljnije se utvrđuju Pravilnikom o unutarnjem ustroju.

Pravilnikom o unutarnjem ustroju planirano je 2.536 radnih mjesta, od toga 2.339 policijskih službenika, 48 državnih službenika i 149 zaposlenika. Od ukupnog broja sistematiziranih radnih mjesta popunjeno je 2.244 (2.051 policijskih službenika, 45 državnih službenika i 148 uposlenika), tako da nedostaje 288 policijskih službenika 3 državna službenika i 1 uposlenik, što može imati utjecaja na efikasnost poslovanja, odnosno zaštitu granice. Razvoj vještina i stručnosti policijskih službenika obavlja se kroz redovne obuke u zemlji i inozemstvu.

Granična policija provodi redovne ocjene policijskih službenika, državnih službenika i uposlenika i posjeduje vlastite procedure i kriterije za unaprjeđenje policijskih službenika. Takođe, Granična policija ima usvojenu vlastitu strategiju upravljanja ljudskim resursima za razdoblje 2010–2014. godina.

4. Proračun

Granična policija je podnijela osnovni proračunski zahtjev u iznosu od 70.600.000 KM sa dodatkom aneksa u iznosu od 10.911.240 KM, tako da je ukupni zahtjev za proračun iznosio 81.511.240 KM. Nakon usuglašavanja sa Ministarstvom financija i trezora BiH dostavljen je isti osnovni proračunski zahtjev (70.600.000 KM) i korigovani aneks u iznosu od 5.828.700 KM, tako da je konačan zahtjev za proračun iznosio 76.428.700 KM.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2013. godinu³ Graničnoj policiji su odobrena sredstva iz proračuna u iznosu od **72.540.000 KM**, od čega sredstva za tekuće izdatke iznose 69.890.000 KM a za kapitalne izdatke 2.650.000 KM. Pored navedenih sredstava, Granična policija je ostvarila primitke od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 241.646 KM i dobila donaciju po osnovu projekta „Unaprjeđenje kriminalističko obavještajne komponente BiH“ u iznosu od 300.000 KM, tako da je ukupno raspoloživi proračun iznosio **73.081.646 KM**. Zakonom o proračunu institucija BiH za 2013. godinu planirano je 2.271 uposlenih a ostvareni broj uposlenih iznosio je 2.244, tako da je glavni razlog ostvarenih ušteda na bruto plaćama manji broj uposlenih na 31.12.2013. godine. Takođe treba napomenuti da je sa 31.12.2013. godine broj suspendiranih službenika 33, što znatno utječe na ukupan iznos bruto plaća. Iz navedenog razloga je realizacija rashoda na pozicijama bruto plaća manja u odnosu na odobreni iznos, što je omogućilo preraspodjelu na druge troškove.

Granična policija je na osnovu Odluke Ministarstva financija i trezora BiH o prestrukturiranju rashoda od 06.11.2013. godine izvršila prestrukturiranje rashoda u okviru ukupnog iznosa odobrenog proračuna. Ukupan iznos prestrukturiranja iznosio je 285.400 KM kojim su za navedeni iznos smanjena planirana sredstva za plaće s obzirom na smanjenje broja uposlenih tijekom 2013. godine zbog fluktuacije uposlenih a povećani putni troškovi (40.000 KM), izdaci za energiju (50.000 KM), nabave materijala (30.000 KM), tekuće održavanje (100.000 KM), troškovi osiguranja (20.000 KM), ugovorene usluge (40.000 KM) i nabave ostalih stalnih sredstava (5.400 KM).

Izvršenje proračuna Granične policije na dan 31.12.2013. iznosilo je **70.525.465 KM**, što predstavlja 97% realizacije proračuna.

³ Službeni glasnik BiH, broj 100/12

5. Planiranje i izvješćivanje o radu

- **Strateški plan, program rada i izvješćivanje o radu**

Strateški plan: Zakonom o Graničnoj policiji BiH direktor Granične policije definira operativnu strategiju za uspješnu kontrolu državne granice. Ured za strateško planiranje i analizu vodi i upravlja cjelokupnim procesom izrade strategije Granične policije. Izrada strategije se nije mogla osloniti na strategiju Ministarstva sigurnosti BiH, s obzirom da je Granična policija upravna organizacija u sastavu ministarstva, jer ministarstvo nije razvilo jedinstvenu vlastitu strategiju. Stoga, Granična policija je usvojila svoju strategiju za razdoblje 2010 – 2013. godine tako da je ova strategija povezana sa strategijama drugih operativnih agencija u onoj mjeri u kojoj su tim strategijama definirane obveze Granične policije. Strategijom Granične policije te su obveze objedinjene i sistematizirane u jednu logičnu cjelinu sa vizijom, misijom i ciljevima kojima se želi unaprijediti obavljanje poslova iz nadležnosti Granične policije.

Strategija Granične policije uključuje opće ciljeve i ključne ciljeve. Opći ciljevi su: unaprjeđenje učešća i doprinosa Granične policije sigurnosti BiH, regije i šire, kontinuirani doprinos naporima BiH na putu pridruživanja EU i povećanje vlastitih kapaciteta i sposobnosti. Ključni ciljevi Granične policije su:

- Povećanje sposobnosti Granične policije da spriječi i smanji prekogranični kriminalitet i ilegalne migracije;
- Poboljšanje ugleda Granične policije u zajednici kroz prihvatanje, poštivanje i podršku;
- Unaprjeđenje usvajanja i implementiranja „Schengen“ pravne stečevine;
- Kontinuirano unaprjeđenje razmjene informacija, koordinacije i suradnje sa svim partnerskim agencijama;
- Unaprjeđenje rukovodnih i upravljačkih kapaciteta Granične policije za upravljanje promjenama.

Godišnji plan rada: Sukladno usvojenoj strategiji 2010-2013. godine Granična policija je donijela Godišnji plan rada za 2013. godinu u kojem su navedeni ključni ciljevi iz opće strategije a navedene ciljeve Granična policija planira postići realizacijom niza aktivnosti i zadataka kroz programe granične provjere, nadzora državne granice, sigurnosti aerodroma, suprotstavljanju organizovanom prekograničnom kriminalitetu i upravljačkim kapacitetima, strateškom planiranju i administraciji. Za svaki ključni cilj izrađeni su specifični ciljevi i željeni rezultati, te određeni rokovi i nosioci aktivnosti.

Izvješće o realizaciji godišnjeg plana rada: Sukladno Godišnjem planu rada za 2013. godinu Granična policija je usvojila Izvješće o realizaciji godišnjeg plana rada za 2013. godinu. U izvješću su navedeni ključni ciljevi iz strategije i godišnjeg plana rada, te aktivnosti i zadaci kojim se realizuju specifični ciljevi poslovanja. Takođe, u izvješću su navedene realizirane ili nerealizirane aktivnosti i zadaci i data obrazloženja realiziranih aktivnosti. Obrazloženja nisu data za aktivnosti koje nisu realizirane. Na taj način Granična policija primjenjuje princip izvješćivanja koje je zasnovano na rezultatima.

Iako je izvješćivanje o operativnim aktivnostima Granične policije zasnovano na rezultatima, preporučamo da se u Izvješću o realizaciji godišnjeg plana rada daju obrazloženja zbog čega pojedine aktivnosti i zadaci nisu realizirani.

- **Prevenција korupcije**

U sklopu nove strategije Granične policije za 2014. godinu i dalje, obrađeno je i pitanje sprječavanja korupcije u vlastitim redovima. Na osnovu državne strategije izrađen je Akcijski plan za borbu protiv korupcije u Graničnoj policiji za razdoblje 2010-2014. godine. Korupcija, kao obilježje kaznenog djela, u Graničnoj policiji na centralnom nivou je u nadležnosti Centralnog istražnog ureda (CIU).

Aktivnosti proistekle iz Akcijskog plana za borbu protiv korupcije u Graničnoj policiji uglavnom se realiziraju. Donesen je program obuke o antikorupciji. Usvojen je nastavni plan i program obuke kojim su određeni predavači za obuku i sačinjen raspored obuke. Sukladno obvezama koje imaju organizacijske jedinice na regionalnoj i lokalnoj razini, uspostavljeni su timovi za sprječavanje korupcije u Graničnoj policiji. U daljnjoj fazi prevencije korupcije u Graničnoj policiji radi se procjena institucionalnih kapaciteta i priprema se izradu Plana integriteta.

Preporučamo izradu Plana integriteta koji podrazumijeva sustav upravljanja rizikom od korupcije u Graničnoj policiji kojim trebaju biti određeni sustavi/pozicije koje su najpodložnije korupciji i mjere kojima bi se ti rizici umanjili ili eliminirali.

6. Pregled rashoda proračuna⁴

6.1 Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća sa 31.12.2013.godine iznose 50.664.965 KM. Broj uposlenih u Graničnoj policiji sa 31.12.2013. godine iznosio je 2.244. Tijekom 2013. godine u Graničnoj policiji su 4 osobe zasnovale radni odnos dok je za 32 osobe prestao radni odnos po raznim osnovama (odlazak u mirovinu, sporazumni prestanak radnog odnosa, itd.)

Osnovne plaće uposlenih se obračunavaju sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

Podzakonski akt kojim bi bila regulirana visina posebnog dodatka na osnovnu plaću za policijske službenike sukladno članku 19. stavak (4) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH već dugi niz godina nije donesen. Granična policija se na osnovu preporuka revizije obratila Ministarstvu financija i trezora BiH radi pokretanja procedure za donošenje navedenog akta, ali konkretni rezultati još uvijek nisu postignuti.

Preporučamo da Granična policija i dalje insistira na donošenju podzakonskog akta kojim će se regulirati visina posebnog dodatka za policijske službenike.

Isplaćene stimulacije tijekom 2013. godine iznosile su 109.339 KM (neto) i uglavnom se odnose na isplate stimulacija uposlenim za postignute uspjehe u radu, stalnim članovima povjerenstva za nabave (300 KM mjesečno po članu) i članovima disciplinskog povjerenstva prema broju obrađenih predmeta (od 30 do 50 KM).

Preporučamo da se u suradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH, a u cilju jednoobraznog postupanja, donese pravilnik kojim će se precizirati visina naknade za rad u disciplinskom povjerenstvu za policijske službenike u sigurnosnim agencijama BiH.

Potraživanja za refundaciju naknade bolovanja sa 31.12.2013. godine iznose 142.236 KM. Najveći dio potraživanja se odnosi na dugovanja Fonda zdravstvenog osiguranja Republike

⁴ Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu prikazan je u Tablici I u privitku Izvješća.

Srpske koja na dan 31.12.2013. godine iznose 122.587 KM. Granična policija se temeljem preporuka revizije obratila Pravobraniteljstvu BiH radi poduzimanja mjera za naplatu potraživanja, ali konkretni rezultati još uvijek nisu postignuti.

Preporučamo da Granična policija i dalje insistira na rješavanju problema naplate potraživanja za refundacije naknada bolovanja.

- **Naknade troškova uposlenih**

Ukupno ostvarene naknade sa 31.12.2013. godine iznose 9.785.564 KM. Značajne naknade odnose se na naknade za prijevoz (4.388.443 KM), naknade za topli obrok (2.928.447 KM), naknade troškove smještaja (105.608 KM), naknade za odvojeni život (86.221 KM), regres za godišnji odmor (675.150 KM), otpremnine za mirovinu (158.668 KM), jubilarne nagrade (61.200 KM) i naknade za pomoć (380.335 KM). Provedenom revizijom je uočeno da se naknade obračunavaju i isplaćuju sukladno odlukama Vijeća ministara BiH te da nisu uočeni značajni nedostaci prilikom isplate istih.

Naknade za prijevoz na posao i sa posla sa 31.12.2013. godine iznose 4.388.443 KM. Pravo na ovu naknadu ostvarilo je 2.108 uposlenih. Visina naknade kreće se u rasponu od 53 KM do 476 KM kako je definirano odlukom Vijeća ministara BiH.

Naknade troškova smještaja sa 31.12.2013. godine iznose 105.608 KM. Pravo na naknade troškova smještaja imaju 23 uposlena Granične policije sukladno Zakonu o plaćama, Zakonu o policijskim službenicima i Odluci Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na troškove smještaja, naknadu za odvojen život i naknadu za privremeno raspoređivanje. Visina mjesečne naknade za ravnatelja iznosi 476 KM, dok je mjesečna naknada za glavne inspektore 400 KM, odnosno 300 KM za samostalne i više inspektore. U tijeku 2013. godine pravo na naknadu troškova smještaja i odvojenog života ostvario je i određen broj uposlenih temeljem privremenog rasporeda u jedinicama Granične policije.

Naknade za odvojen život sa 31.12.2013. godine iznose 86.221 KM. Pravo na naknadu za odvojeni život sukladno Zakonu o plaćama, Zakonu o policijskim službenicima i Odluci Vijeća ministara BiH ima 27 uposlenih Granične policije (ravnatelj, osam glavnih inspektora, 14 samostalnih inspektora i 4 viša inspektora). Visina mjesečne naknade iznosi 300 KM. Kao i kod naknada za smještaj, pravo na odvojen život u tijeku 2013. godine ostvario je određen broj uposlenih temeljem privremenog rasporeda u jedinicama Granične policije.

Regres za godišnji odmor sa 31.12.2013. godine iznosi 675.150 KM. Pravo na regres za godišnji odmor u 2013. godini je osvarilo 2.226 uposlenih Granične policije.

Otpremnine zbog odlaska u mirovinu sa 31.12.2013. godine iznose 158.668 KM. U 2013. godini 19 osoba je dobilo naknadu – otpremninu povodom prestanka radnog odnosa i sticanja prava na mirovinu u 2013. godini. Visina naknade je isplaćena u visini šest ostvarenih neto plaća uposlenog isplaćenih u prethodnih šest mjeseci što je sukladno odluci Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu u institucijama BiH.

Jubilarne nagrade sa 31.12.2013. godine iznose 61.200 KM. Pravo na jubilarnu nagradu u visini od 816 KM je ostvarilo 74 uposlenih Granične policije, dok su dvije osobe ostvarile nagradu za narednih pet godina rada u institucijama BiH u visini od 408 KM.

Naknade za pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti sa 31.12.2013. godine iznose 380.335 KM. Pravo na naknadu za pomoć u slučaju smrti ili teže bolesti sukladno Odluci Vijeća ministara BiH ostvarilo je 149 uposlenih Granične policije.

- **Putni troškovi**

Ukupno ostvareni putni troškovi sa 31.12.2013.godine iznose 251.512 KM. Putni troškovi u zemlji ostvareni su u iznosu od 112.953 KM, a putni troškovi u inozemstvu u iznosu od 138.559 KM. Putovanja ostvarena u zemlji se uglavnom odnose na sastanke, seminare, prijevoz pošte, terenske aktivnosti, održavanju tehničke opreme itd, a putovanja u inozemstvu izvršena su radi učešća na raznim simpozijima, seminarima, ekstrasidijama, sastancima sa predstavnicima MUP-a zemalja u regionu itd.

Troškovi prijevoza u inozemstvu javnim sredstvima iznosili su 12.666 KM. Korištene su usluge ponuđača BH Passport. Nabava usluga je vršena temeljem okvirnog sporazuma zaključenog 16.01.2012.godine i isti je zaključen na razdoblje 01.01.2012.godine do 31.12.2013.godine. Procesom revizije konstatovano je da se računi ispostavljaju prema uslovima definiranim ugovorom o pružanju usluga avio prijevoza. Potraživanja za akontacije za službeni put sa 31.12.2013. iznosile su 4.200 KM. Postupcima revizije je konstatovano kako su iste opravdane naredne godine.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Ukupno ostvareni izdaci telefonskih i poštanskih usluga sa 31.12.2013. godine iznose 340.575 KM, a značajni troškovi odnose se na izdatke za fiksne telefone (198.352 KM) i izdatke za mobilne telefone (75.110 KM). Naknadu za troškove mobilnih telefona ostvaruje 111 uposlenih. Odobreni limiti kreću se u rasponu od 30 KM do 800 KM. Maksimalni limit ima ravnatelj Granične policije.

Granična policija vodi mjesečnu evidenciju potrošnje mobilnih telefona prema odobrenim limitima. U slučaju prekoračenja troškova mobilnih telefona u odnosu na odobreni iznos, ravnatelj donosi odluku o plaćanju uz prethodno obrazloženje da je do prekoračenja troškova mobilnih telefona došlo iz opravdanih razloga.

Potrošnja fiksnih telefona je regulirana Odlukom o određivanju visine potrošnje fiksnih telefona koja se primjenjuje od 01.06.2012. godine. U slučaju neopravdanog prekoračenja troškova fiksnih telefona, nadoknada troškova se vrši davanjem suglasnosti na odbijanje od mjesečnog ličnog dohotka. Procesom revizije je uočeno da u slučajevima priznatih prekoračenja troškova fiksnih telefona u odnosu na odobreni limit ne postoje obrazloženja rukovodilaca organizacijskih jedinica o razlozima prekoračenja niti suglasnosti ravnatelja o prihvatanju uvećanih troškova telefonskih usluga.

Preporučamo Graničnoj policiji dosljednu primjenu odluka o određivanju visine potrošnje fiksnih telefona.

- **Izdaci za uporabu vozila**

Ukupni izdaci za uporabu vozila iznose 2.068.156 KM. Značajni troškovi odnose se na izdatke za gorivo (1.181.504 KM), izdatke za opravku i održavanje vozila (588.437 KM) i osiguranje vozila (181.503 KM).

Granična policija raspolaže voznim parkom od 310 vozila (188 obilježenih oznakama GP i 122 bez oznaka GP), 15 čamaca i 12 motocikla. Internim aktima (pravilnik, upustvo, odluke) regulirani su način i svrha korištenja vozila, održavanje vozila, registracija, servisiranje te vođenje evidencije o troškovima vezanim za uporabu vozila. Odlukom ravnatelja iz 2005. godine dano je pravo na uporabu vozila tijekom 24 sata ravnatelju, zamjeniku ravnatelja,

pomoćniku ravnatelja, savjetnicima ravnatelja i rukovodiocima osnovnih organizacijskih jedinica. Tako je pravo na uporabu vozila tijekom 24 sata ostvarivalo 19 uposlenih. Ured ravnatelja koji se sastoji od ravnatelja, zamjenika ravnatelja, pomoćnika ravnatelja, šefa ureda i tri savjetnika raspolaže sa 11 službenih vozila s tim da svi navedeni koriste službena vozila tijekom 24 sata.

Ponovo preporučamo da se preispitaju ova prava dok Vijeće ministara BiH ne donese podzakonske akte u ovoj oblasti s obzirom da neograničena uporaba službenih vozila može uzrokovati nenamjensko korištenje javnih sredstava,

Opravka i servisi službenih vozila vršeni su od strane izabranog dobavljača za ove usluge. Vezano za proceduru održavanja vozila postoji odgovarajući sustav kontrole i nadzora na način da su se prije stvaranja obveze pravili zahtjevi za opravkom ili servisom i pribavljali predračuni koji su se kontrolirali u pogledu ugovorenih cijena i odobravani od strane ovlaštene osobe. Međutim, u jednom slučaju je izvršena opravka motora za vozilo „Nissan Pathfinder“ u iznosu od 3.019 KM na pređenih 50.300 KM gdje je konstatovano da vozilo ne podliježe garantnom roku jer nije održavano po Nisanovim standardima s obzirom da je prethodni servis/opravka istog vozila obavljena kod neovlaštenog serviseru.

Preporučamo Graničnoj policiji da poštuje odredbe garancija za održavanje službenih vozila.

Granična policija je u siječnju 2014. godine izradila izvješće o uporabi voznog parka za 2013. godinu. U izvješću je dat pregled potrošnje goriva, pređenih kilometara, radnih sati i troškova održavanja motornih vozila i ostalog (motocikli i plovila). Uvidom u navedeno izvješće uočeni su značajni troškovi kod organizacijske jedinice JGP Trebinje koja je u okviru TU JUG. U odnosu na ukupne troškove održavanja vozila za TU JUG 100.536 KM (59 vozila) koja se sastoji od pet organizacijskih jedinica na organizacijsku jedinicu JGP Trebinje za 26 vozila odnosi se iznos od 63.882 KM. Takođe, od ukupnih troškova za TU Glavni ured 83.272 KM (33 vozila) koji se sastoji od pet organizacijskih jedinica na organizacijsku jedinicu Ured ravnatelja za 11 vozila se odnosi 40.378 KM. Granična policija nije izvršila analizu ovog izvješća u cilju kvalitetnog i racionalnog upravljanja voznim parkom.

Preporučamo da se preispitaju visoki izdaci za održavanje pojedinih vozila, te da izvješća o uporabi službenih vozila budu predmet analiza i informacija na osnovu kojih rukovodstvo može poduzeti određene akcije u cilju osiguranja dobrog upravljanja vozilima.

- **Zakup imovine i opreme**

Izdaci za unajmljivanje imovine i opreme ostvareni su u ukupnom iznosu od 593.790 KM, a odnose se na zakupa poslovnog prostora (407.333 KM), zakup parking prostora (12.196 KM) i zakupa prostora za smještaj telekomunikacijske opreme (174.261 KM). Granična policija vodi evidenciju o razdoblju važenja ugovora o svim zakupljenim poslovnim prostorima, parking prostorima i prostorima za smještaj telekomunikacione opreme. Postupcima revizije je utvrđeno kako su troškovi zakupa prostora u 2013. godini smanjeni u odnosu na 2012. godinu za 2.928 KM mjesečno. Takođe, utvrđeno je da su fakturirani troškovi zakupa sukladni ugovorima zaključenim između Granične policije i zakupodavaca.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 283.853 KM. Značajni troškovi odnose se na usluge reprezentacije (155.354 KM), usluge reprezentacije po osnovu međunarodnih aktivnosti (18.830 KM) i ugovore o privremenim i povremenim poslovima (13.540 KM).

Usluge reprezentacije: Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima iz 2008. godine kao i internim odlukama propisana su pravila korištenja reprezentacije (pojam interne i eksterne reprezentacije, uslovi korištenja, osobe ovlaštene za korištenje reprezentacije i mjesečni dozvoljeni iznosi ovih troškova). Granična policija je donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o reprezentaciji i poklonima 29.10.2013. godine kojim je preciznije definisan pojam „interne reprezentacije“. Navedenim pravilima određena su mjesečna ograničenja ukupnih prava na reprezentaciju, i to za ravnatelja do 5.000 KM (reprezentacije ostvarena izvan službenih prostorija Granične policije po svim osnovama evidentira se kao reprezentacija ravnatelja), zamjenika ravnatelja do 300 KM, pomoćnika ravnatelja do 150 KM, savjetnika ravnatelja do 100 KM, rukovodioce osnovnih organizacijskih jedinica do 100 KM, komandira graničnih prijelaza do 50 KM i šefove odsjeka do 50 KM.

U tijeku obavljanja procesa revizije ustanovljeno je da se interna reprezentacija nije koristila sukladno navedenim pravilima. Pod internom reprezentacijom predviđeno je nabavljanje osvježavajućih pića i toplih napitaka u prostorijama unutar objekta Granične policije. Međutim, na pojedinim računima ugostiteljskih usluga unutar objekta Granične policije prikazano je konzumiranje alkoholnih pića i hrane. Takođe, pojedine fakture koje se odnose na korištenje ugostiteljskih usluga kao i nabavu poklona ne sadrže zabilješku (izvješće) o povodu nastanka troška.

Granična policija je donošenjem i primjenom Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o reprezentaciji i poklonima od 29.10.2013. godine postupila po prethodnim preporukama revizije tako što se sredstva interne reprezentacije koriste sukladno njenoj namjeni definiranoj internim aktima. Takođe, Granična policija je utvrdila procedure stvaranja troškova vanjske reprezentacije tako da pravo na reprezentaciju odobrava ravnatelj Granične policije temeljem pismenog zahtjeva korisnika reprezentacije.

Isto tako osim na uslugama reprezentacije za analitičko iskazivanje troškova korišteno je i konto Usluge reprezentacije po osnovu međunarodnih aktivnosti.

Preporučamo da se sredstva za internu reprezentaciju koriste sukladno njenoj namjeni definiranoj internim aktima.

Ugovori o privremenim i povremenim poslovima iznose 13.540 KM i odnose se na angažiranje prevoditelja za potrebe Granične policije uz određenu naknadu. Temeljem ugovora o privremenim i povremenim poslovima u tijeku 2013. godine bilo je angažirano devet prevoditelja u vremenskom razdoblju od jednog do jedanaest mjeseci. Isplata naknade za obavljanje poslova prevođenja se vrši na način da je ugovorom određena cijena po započetom satu efektivnog rada. Evidenciju o radnim satima angažiranih prevoditelja vodi i ovjerava komandir jedinice Granične policije za čije potrebe se vrši prevođenje i istu dostavlja Glavnom uredu radi isplate nakon obavljene usluge prevođenja.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tijekom 2013. godine iznose 2.780.760 KM a odnose se na nabavu opreme. Značajna ulaganja koja su tijekom 2013. godine izvršena odnose se na nabavu računarske opreme (716.392 KM), opreme za prijenos podataka i glasa (264.454 KM), motornih vozila (1.217.348 KM), fotografske opreme (120.269 KM), montažnih objekata (149.350 KM) i policijske opreme (211.553 KM).

Navedena oprema evidentirana je na osnovu odgovarajuće dokumentacije (ugovori, fakture).

7. Bilanca stanja⁵

Ukupna aktiva Granične policije odnosi se na novčana sredstva u blagajni (17.125 KM), kratkoročna potraživanja (613.691 KM), kratkoročne plasmane (116 KM), kratkoročna razgraničenja (24.040 KM) i stalna sredstva (20.616.897 KM).

- **Kratkoročna potraživanja**

Granična policija je u Glavnoj knjizi i Bilanci stanja na dan 31.12.2013. godine iskazala potraživanja u iznosu od 613.691 KM.

Potraživanja od Hercegovačke banke: Najveći dio kratkoročnih potraživanja u iznosu od 451.004 KM odnosi se na potraživanja od Hercegovačke banke iz ranijih godina koja su blokirana. Ministarstvo financija i trezora BiH kao nosilac transakcijskog računa prijavilo je ova potraživanja putem dopisa upućenog Hercegovačkoj banci u rujnu 2012. godine.

- **Stalna sredstva**

Popisom stalnih sredstava, sitnog inventara i materijala na dan 31.12.2013. godine nisu utvrđeni manjkovi i viškovi. Izvršen je popis sitnog inventara i materijala na skladištu i iskazana su slijedeća stanja: uredski materijal 74.951,91 KM, materijal za održavanje 10.861,75 KM, materijal za javni red i sigurnost 67.210,91 KM, materijal za čišćenje 10.332,10 KM, ostali materijal 9.362,83 KM, odjeća i obuća 907.299,30 KM, auto gume 1.288,56 KM i sitan inventar 13.065,82 KM koja su iskazana u Glavnoj knjizi i Bilanci stanja.

Odlukom o usvajanju Izvješća Centralog povjerenstva za popis o izvršenom popisu imovine, obveza i potraživanja na dan 31.12.2012. godine, GP je isknjižila otuđeno vozilo i opremu ugrađenu u vozilo iz poslovnih knjiga.

Ukupna pasiva Granične policije odnosi se na kratkoročne tekuće obveze (1.350.619 KM), obveze prema uposlenima (5.442.907 KM), kratkoročna razgraničenja (1.240.989 KM) i izvori sredstava (20.616.897 KM). Kratkoročna razgraničenja u iznosu 1.240.989 KM odnose se na razgraničene rashode za nabavu roba i usluga.

- **Kratkoročne obveze**

Kratkoročne tekuće obveze prema dobavljačima iskazane na dan 31.12.2013. godine iznose 1.350.619 KM. Povjerenstvo za popis obveza je izvršilo popis istih sa 31.12.2013. godine. U izvješću povjerenstva za popis priložena je specifikacija dobavljača sa pojedinačnim iznosima neizmirenih obveza. U cilju utvrđivanja usuglašenosti stanja obveza na dan 31.12.2013. godine sa dobavljačima izvršeno je slanje konfirmacija prema nekoliko značajnijih dobavljača. Poređenjem podataka iz glavne knjige Granične policije i podataka dobijenih revizijskim postupcima (konfirmacije salda) konstatovano je da su obveze prema dobavljačima za izabrane stavke usuglašene.

Obveze prema uposlenima sa 31.12.2013. godine iznose 5.442.907 KM a odnose se na obveze za plaće (2.208.377 KM), obveze za naknade plaća (220.188 KM), obveze za poreze i doprinose na plaću (2.296.715) i ostale obveze prema uposlenima (717.626 KM). Procesom revizije je konstatovano da su obveze izmirine u 2014. godini.

⁵ Bilanca stanja na 31.12.2013. godine prikazana je u Tablici II u privitku Izvješća.

U izvješću revizije za 2012. godinu Graničnoj policiji je sugerirano da u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora izvrši analizu salda obveze koje se vode kao početno stanje iz 2002. godine i da se izvrše potrebna knjiženja temeljem odgovarajuće dokumentacije. Granična policija je poduzela aktivnosti na način da je utvrdila strukturu obveza i obratila se Ministarstvu financija i trezora BiH sa zahtjevom za ispravkom knjiženja u Glavnoj knjizi. Kako Granična policija ne raspolaže dokumentacijom koja potvrđuje da su obveze plaćene, traženo je pojašnjenje od Ministarstva financija i trezora BiH kako tretirati navedene obveze. Takođe zahtjevom Granična policija traži da ukoliko postoje dokazi da su obveze izmirene da ih Ministarstvo financija obavijesti i da se izvrši odgovarajuće ispravke knjiženja. Do datuma završetka revizije nije postojala povratna informacija od Ministarstva financija i trezora BiH u svezi sa ovim problema.

Preporučamo da Granična policija i dalje insistira preko Ministarstva financija i trezora BiH da se razjasne zastarjele obveze te da se izvrše odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora.

- **Razgraničeni rashodi**

Obveze po osnovu razgraničenih rashoda iznose 1.228.160 KM i odnose se na rashode po osnovu rezerviranja za kapitalna ulaganja i materijalne troškove na osnovu ugovora zaključenih koncem 2013. godine. Granična policija je rezerviranje sredstava vršila temeljem instrukcije Ministarstva financija i trezora BiH. Utvrđeno je da je u 2014. godini iskorišteno 1.217.645 KM ovih rezerviranja.

- **Popis sredstava, obveza i potraživanja**

Granična policija je 29.11.2013. donijela Odluku o popisu osnovnih sredstava, potraživanja i obveza na dan 31.12.2013. godine i obrazovanju povjerenstva za popis. Odlukom su imenovane Centralno popisno povjerenstvo, povjerenstvo za popis materijalnih i nematerijalnih sredstava, sitnog inventara i materijala, povjerenstvo za popis obveza, novčanih sredstava, potraživanja, vrijednosnih papira i sredstava u vanbilansnoj evidenciji, kao i povjerenstva za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, zaliha materijala i gotovog novca po terenskim uredima (organizacijskim jedinicama). Popisna povjerenstva su bila dužna izvršiti popis i sačiniti izvješća i ista dostaviti Centralnom popisnom povjerenstvu do 31.01.2014. godine. Centralno popisno povjerenstvo je bilo dužno prikupiti izvješća popisnih povjerenstava, sačiniti zbirno izvješće o popisu i isto dostaviti ravnatelju najkasnije do 20.02.2014. godine. Granična policija je 29.11.2013. godine donijela Uputu o vršenju popisa imovine i sredstava u kojem je Centralno popisno povjerenstvo zaduženo za organizaciju popisa i za koordinaciju popisnih povjerenstava. Sukladno Uputi povjerenstva za popis su donijela pojedinačne planove za popis. Cjelokupan popis je izvršen na vrijeme i nisu uočene značajne nepravilnosti.

8. Javne nabave

Ukupna vrijednost ugovorenih nabavi u 2013. godini prema podacima Granične policije iznosi 5.417.798 KM, a postupcima revizije pregledano je 3.634.801 KM ili 67% od vrijednosti ukupno ugovorenih nabavki u 2013. godini.

- **Efikasnost procesa javnih nabavi**

Granična policija ima sačinjen plan nabavi kapitalnih i tekućih izdataka. Ocjenom efikasnosti procesa javnih nabavi izvršenih tijekom 2013. godine konstatirano je da nije bilo poništavanja i ponavljanja postupaka niti slučajeva dodjele ugovora prije nego isteknu rokovi po žalbama ponuđača kao što je bilo konstatirano u prethodnoj godini. Takođe, izbjegnuti su kratki rokovi isporuke koji su kao takvi uzeti kao kriteriji za vrednovanje ponude. Tijekom revizije konstatirali smo da su otklonjeni određeni nedostaci u odnosu na prethodnu godinu, međutim sustav javnih nabavi još uvijek ima određenih slabosti. Povjerenstvo za javne nabave radi već pet godina u istom sastavu a jedan član stalnog povjerenstva za javne nabave promijenjen je u 2014. godini. S obzirom da povjerenstvo u istom sastavu radi već duži niz godina, mišljenja smo da treba razmotriti sastav povjerenstva kako bi se umanjio mogući rizik objektivnog izbora ponuđača kod pojedinih postupaka nabavi.

Granična policija je tijekom godine, od slučaja do slučaja, provodila određene nabave putem direktnog sporazuma (npr. uredski i kompjuterski materijal, materijal za ugradnju opreme, pokloni, promotivni materijal, usluge štampanja i dr.). Ukupna vrijednost nabavi ostvarenih putem direktnih sporazuma u 2013. godini iznosila je 409.316 KM. U pojedinim slučajevima dolazilo je do dijeljenja postupka nabavi.

Preporučamo da se analiziraju i planiraju potrebe manjih ili povremenih nabavi određene robe koje mogu biti obuhvaćene odgovarajućim postupkom koji je transparentniji od direktnog sporazuma čime bi se izbjeglo eventualno dijeljenje istovrsnih nabavi.

- **Zakornost procesa javnih nabavi**

Nabava vozila: Granična policija je u travnju 2013. godine pokrenula postupak javne nabave putem otvorenog postupka za nabavu 25 putničkih motornih vozila. Na javni poziv su pristigle tri ponude („AC QUATTRO, ASA PVA, M.R.M“). Povjerenstvo za javne nabave je donijelo zaključak i predložilo da se kao ekonomski najpovoljnija ponuda izabere „M.R.M.“ eksport-import d.o.o. Ljubuški sa kojim je zaključen ugovor čija ukupna vrijednost za 25 vozila Golf A7 iznosi **970.515 KM (38.820,60 KM po jednom vozilu).**

Za isporučena vozila izdato je 25 pojedinačnih računa na iznos od 38.820,60 KM uz sačinjavanje 25 zapisnika o primopredaji vozila i potvrdi o preuzimanju.

Dodatno, zbog viška sredstava ostvarenih prodajom starih motornih vozila, Granična policija je u studenom 2013. godine pokrenula novi postupak javne nabave putem otvorenog postupka za nabavu dodatnih 6 putničkih motornih vozila. Na javni poziv su pristigle tri ponude („ASA PVA, Brčko Gas, M.R.M.“). Povjerenstvo za javne nabave je donijelo zaključak i predložilo da se kao ekonomski najpovoljnija ponuda izabere ponuda „M.R.M.“ export-inport d.o.o. Ljubuški sa kojim je zaključen ugovor čija ukupna vrijednost za 6 vozila Golf A7 iznosi **237.627 KM (39.604,50 KM po jednom vozilu).**

Uvidom u tendersku dokumentaciju ustanovljeno je da su tehničkom specifikacijom i za prvi i za drugi postupak definirane minimalne i maksimalne mjere u pogledu snage motora, širine i dužine vozila, kataloške potrošnje, zapremine prtljažnika i zahtjevani paket opreme kao i pogon na sva 4 točka.

Iako u tenderskoj dokumentaciji nije jasno navedena marka vozila koja se namjeravaju nabaviti, činjenica da su se na tender prijavili ponuđači sa potpuno istom vrstom vozila ukazuje na mogućnost preferiranja tačno određene marke vozila putem karakteristika danim u tehničkim specifikacijama. Mišljenja smo da provođenjem postupaka nabavi, u konkretnom slučaju, nije u dovoljnoj mjeri osigurana pravična i aktivna konkurencija, što je jedan od osnovnih principa Zakona o javnim nabavama.

Preporučamo Graničnoj policiji da prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacija, u pogledu tehničkih specifikacija, osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju svih ponuđača na tržištu motornih vozila.

Nabava radova na izgradnji i montaži nadstrešnice na Međunarodnom graničnom prijelazu Zvirici: Na osnovu zahtjeva za dostavljanje ponuda, Granična policija je provela postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavu radova na izgradnji i montaži nadstrešnice na graničnom prijelazu Zvirici putem konkurentskog postupka bez objave planirane vrijednosti 40.000 KM.

Na osnovu provedene procedure donesena je odluka o dodjeli ugovora i izboru najpovoljnijeg ponuđača na izgradnji i montaži nadstrešnice a ugovor je dodijeljen ponuđaču „Metalac“ d.o.o. Široki Brijeg sa ukupnom cijenom ponude u iznosu 62.560 KM. Međutim, ugovorni organ je bez provođenja dodatne procedure sa izabranim dobavljačem zaključio aneks ugovora za izvođenje dodatnih građevinskih radova ukupne vrijednosti 5.710 KM.

Preporučamo da se u slučaju dodatnih radova izvrši pregovarački postupak uz ispunjavanje svih uslova pregovaranja.

Izdaci za kompjuterski materijal ostvareni su u iznosu od 155.716 KM i odnose se na nabavu tonera i ketridža. Nabava originalnih tonera je vršena od firme „Alf-om“ Banja Luka na osnovu okvirnog sporazuma zaključenog iz 2010. godine koji je važio do 31.12.2012. godine. Nakon isteka roka važenja okvirnog sporazuma Granična policija je dva puta zaključila Anex okvirnog sporazuma za dodatne isporuke s obzirom da u međuvremenu pokrenute procedure nisu bile okončane. Utvrđeno je da cijene iz ponude odgovaraju fakturisanim cijenama.

Preporučamo da se u slučaju dodatnih isporuka vrši pregovarački postupak uz ispunjavanje svih uvjeta pregovaranja,

- **Realizacija ugovora o nabavama**

Izdaci za odjeću, uniforme i platno: Ukupno ostvareni izdaci iznose 2.041.841 KM i odnose se na nabave dijelova uniformi (jakne, cipele, košulje, kačketi...), realizirani su od dobavljača koji su izabrani u postupcima javnih nabavi u 2013. godini. Fature i otpremnice su odobrene od strane ovlaštenih osoba kao i ulazi roba u skladište. Cijene i količine iskazane na fakturama dobavljača odgovaraju ugovorenim cijenama i količinama. Ukoliko je bilo kašnjenja prilikom isporuke, fature su umanjene za iznos obračunatih penala.

Materijal za javni red i sigurnost: Ukupno ostvareni izdaci iznose 145.966 KM a odnose se na nabavu municije na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma sa „KM Trade“ d.o.o. Visoko zaključenim na osnovu članka 5. Zakona o javnim nabavkama (ugovori na koje se ne primjenjuju odredbe zakona). Međutim, utvrđeno je da nije osigurano praćenje izvršenja okvirnog sporazuma prilikom nabave municije od navedenog dobavljača u dijelu koji se odnosi na rok isporuke tako da se nisu obračunavali ugovoreni penali prilikom kašnjenja u isporuci.

Izdaci za internet sa 31.12.2013. godine iznose 52.859 KM. Granična policija je zaključila okvirni sporazum o pružanju usluga internet servis provajdera sa BH Telekom za razdoblje od 01.01.2012. godine do 31.12.2014. godine. Procesom revizije je konstatirano kako cijena internet usluga (mjesečno 800 KM) na fakturi odgovara cijeni internet usluga koja je ugovorena okvirnim sporazumom.

Preporučamo da se prate ugovoreni rokovi isporuke te da se u slučaju kašnjenja u isporuci obračunavaju ugovoreni penali.

9. Prihodi

Ukupno ostvareni prihodi Granične policije za 2013. godinu iznose 888.586 KM. Značajan iznos prihoda se odnosi na prihode ostvarene od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 391.646 KM, donacija u iznosu od 300.000 KM i naplaćenih kazni za prekršaje u iznosu od 180.155 KM. U izvješću o financijskoj reviziji za 2012. godinu je data preporuka Graničnoj policiji da riješi sustav kontrole i praćenja naplate evidentiranih prihoda od prekršajnih kazni, te da se poduzme efikasnija naplata nenaplaćenih prihoda. Granična policija je realizirala preporuku revizije na način da je uspostavila sustav praćenja naplate i evidentiranja naplaćenih prihoda od prekršajnih kazni tako da se od 01.01.2014. godine u registru novčanih kazni automatski evidentira da je prekršajni nalog plaćen i time se vrši automatsko rasknjižavanje naloga za prekršaje.

10. Ostalo

- Donacije

Projekt: „Unaprjeđenje kriminalističko obavještajne komponente GP BiH“

Između Granične policije BiH i Švicarske (8.4.2013. godine), čiji je predstavnik Švicarska agencija za razvitak i suradnju, zaključen je sporazum o financiranju projekta. Osnovni cilj projekta je doprinos jačanju kapaciteta Granične policije u prevenciji i smanjenju ilegalnih migracija i prekograničnog kriminaliteta (uključujući trgovinu drogom i krijumčarenje ljudima). Ukupna vrijednost donacije po ugovoru iznosi 429.340 KM a trajanje projekta je 2 godine. Graničnoj policiji su u 2013. godini osigurana sredstva u iznosu od 300.000 KM i ista su realizirana u iznosu od 172.600 KM. Nerealizirana sredstva u iznosu od 127.340 KM prenesena su u 2014. godinu.

Tekući izdaci projekta odnose se na eksperte koji su angažirani na projektu za nabavu uredskog materijala (2.202 KM), izdatke za troškove prijevoza (4.478 KM), usluge reprezentacije (4.689 KM), stručne usluge (40.525 KM) i usluge smještaja (7.500 KM).

Realizirani kapitalni izdaci iznose 112.602 KM a najvećim dijelom se odnose na nabavu informatičke opreme

Granična policija je planirala i osigurala proračunska sredstva za nabavu informatičke opreme za Centralni istražni ured (CIU) i donijela odluku o nabavi putem otvorenog postupka. Tehnička specifikacija nije sadržavala pozivanje na robe određene izrade, na određene robne marke, tipove, određeno porijeklo ili proizvodnju radi favorizovanja ili eliminacije određenih dobavljača. Revizija je uočila da je specifikacija uopšteno napisana tako da nisu precizno definisane karakteristike informatičke opreme. Odsjek za informatiku Granične policije nije učestvovao u kreiranju navedene specifikacije, niti je uključen u kreiranje plana znavljanja informatičke

opreme za CIU. Sukladno preporuci povjerenstva za nabavu zaključen je ugovor sa dobavljačem „Network I“ d.o.o u vrijednosti od 81.888 KM.

Preporučamo da tehnička specifikacija sadrži precizno definirane karakteristike opreme (npr. minimalna brzina procesora, minimalna rezolucija monitora, vrste priključaka i sl.) kako bi smanjili rizik nabave opreme koja ne zadovoljava potrebe korisnika.

- **Sudski sporovi**

Pred Sudom BiH tužitelj „CopCo“ d.o.o. Laktaši je pokrenuo parnički spor radi naknade štete zbog neiskorištenih brodova u razdoblju od 20.04.2006. do 20.05.2009. godine a visina spora odnosno iznos koji se na ime štete po tužbi potražuje iz proračuna BiH iznosi **6.647.198 KM**. Parnični postupak po tužbi tužitelja je trenutno u fazi izvršenog vještačenja po vještaku ekonomske struke. Predmet sudskog spora u kojem je tužena Granična policija je naknada štete prouzrokovana oduzimanjem 4 broda izvorno vojne namjene koji su trebali biti korišteni u komercijalne svrhe. Upravo izvorna namjena brodova je i razlog njihovog oduzimanja s obzirom na to da je neovlašteni promet oružjem i vojnom opremom krivično djelo. Temeljem naredbe Suda BiH od 06.04.2006.godine Granična policija je oduzela 4 broda i izdala potvrde o oduzimanju. Daljnim razvojem sudskog postupka vlasnik brodova je oslobođen optužbi te su mu isti vraćeni u posjed a obzirom na štetu uzrokovanu oduzimanjem brodova „CopCo“ d.o.o. Laktaši je uložila tužbu koja je još u procesu rješavanja.

Daljnim uvidom u predmet došlo se do zaključka da postoji mogućnost da Granična policija nije (isključivo) svojom krivicom dovela do pokretanja predmetnog spora a u samoj parnici je okarakterizirana kao jedina aktivno legitimirana. S obzirom na kompleksnost predmeta, te visinu tužbenog zahtjeva koja potencijalno predstavlja moguću isplatu iz proračuna institucija BiH, revizija je mišljenja da bi sve nadležne institucije trebale sa posebnom pažnjom pratiti i eventualno sudjelovati u rješavanju ovog problema, te prevenciji budućih sličnih situacija.

Preporučamo da se preispita cjelokupan slučaj i otklone nedostaci internih procedura prilikom oduzimanja robe kako bi se u budućnosti izbjegle ovakve situacije. Ovdje posebno treba obratiti pažnju na procedure i način čuvanja i skladištenja posebnih stvari i objekata koji po svojim svojstvima zahtijevaju posebne uvjete čuvanja i skladištenja a koji mogu biti predmet oduzimanja.

11. Korespondencija

Granična policija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2013. godinu. U komentarima se navodi da će u cilju provođenja preporuka Granična policija pristupiti izradi plana mjera i aktivnosti radi realizacije preporuka iz izvješća o reviziji za 2013. godinu. Za preporuku koja se odnosi na potraživanja od Hercegovačke banke, Granična policija je dostavila dokaze o prijavi ovih potraživanja, te je u tom dijelu izvršena korekcija našeg nalaza čime se ovo izvješće smatra konačnim izvješćem o reviziji Granične policije za 2013. godinu.

Članovi tima za financijsku reviziju

Vlatko Malbašić, viši revizor

Nataša Timotija, viši revizor

Nermin Hamzagić, viši revizor

Rukovodilac Odjeljenja za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Dragoljub Kovinčić, viši revizor

III PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: GRANIČNA POLICIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica I

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	69.890.000	-5.400	69.884.600	67.566.705	97
Bruto plaće i naknade	52.144.000	-285.400	51.858.600	50.664.965	98
Naknade troškova zaposlenih	10.791.000		10.791.000	9.785.564	91
Putni troškovi	250.000	40.000	290.000	251.512	87
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	350.000		350.000	340.575	97
Izdaci za energiju i kom. usluge	600.000	50.000	650.000	645.938	99
Nabava materijala	2.539.000	30.000	2.569.000	2.549.325	99
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	1.270.000		1.270.000	1.268.371	100
Unajmljivanje imovine i opreme	596.000		596.000	593.789	100
Izdaci za tekuće održavanje	900.000	100.000	1.000.000	993.474	99
Izdaci za osiguranje	200.000	20.000	220.000	189.339	86
Ugovorene i druge posebne usluge	250.000	40.000	290.000	283.853	98
2. Kapitalni izdaci	2.650.000	247.046	2.897.046	2.786.160	96
Nabava zemljišta			0		
Nabava građevina			0		
Nabava opreme	2.650.000	241.646	2.891.646	2.780.760	96
Nabava ostalih stalnih sredstava		5.400	5.400	5.400	100
Rekonstrukcija i invest.održavanje			0		
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
			0		
5. Novčane donacije	0	0	300.000	172.600	58
Donacija Projekt			300.000	172.600	58
Ukupno (1+2+3+4+5)	72.540.000	241.646	73.081.646	70.525.465	97

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 01.03.2014. godine.

Direktor:
Vinko Dumančić

Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: GRANIČNA POLICIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica II

Opis	31.12.2012	31.12.2013.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	603.333	654.972	109
Novčana sredstva	18.079	17.125	95
Kratkoročna potraživanja	543.478	613.691	113
Kratkoročni plasmani	116	116	100
Interni finansijski odnosi			
Zalihe			
Kratkoročna razgraničenja	41.660	24.040	58
2. Stalna sredstva	19.384.111	20.616.897	106
Stalna sredstva	49.630.528	51.829.956	104
Ispravka vrijednosti	30.246.417	31.213.060	103
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	19.384.111	20.616.897	106
Dugoročni plasmani			
Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (1+2)	19.987.444	21.271.869	106

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	3.494.129	8.034.515	230
Kratkoročne tekuće obveze	985.936	1.350.619	137
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obveze prema zaposlenima	402.705	5.442.907	1.352
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	2.105.488	1.240.989	59
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi			
Ostale dugoročne obveze			
Dugoročna razgraničenja			
5. Izvori sredstava	19.384.111	20.616.897	106
Izvori sredstava	19.384.111	20.616.897	106
Ostali izvori sredstava			
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	22.878.240	28.651.412	125
------------------------------	-------------------	-------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo finansijska i trezora BiH na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 01.03. 2014. godine

Direktor:
Vinko Dumančić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Granične policije Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Granična policija) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2013. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH („Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/12), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07 i 16/10 i protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj: 01-05-02-1-656-1712 od 23.01.2012. godine) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-644-1/12 od 20.01.2012. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2013. godinu (Službeni glasnik BiH broj 100/12) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Granične policije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 01.03.2014. godine

Direktor

Vinko Dumančić